

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Кафедра обліку і аудиту

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни “Планування діяльності підприємств”
для студентів денної та заочної
форми навчання спеціальності 6.030509 – “Облік і аудит”**

Івано–Франківськ
2012

Методичні вказівки з вивчення курсу “Планування діяльності підприємств” для студентів спеціальності 6.030509 “Облік і аудит” / Уклад.: О.І. Жук. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2012. – 21 с.

Методичні рекомендації підготовлено згідно програми дисципліни “Планування діяльності підприємств”, яка входить до обов’язкового переліку курсу навчання студентів спеціальності 6.050100 “Облік і аудит”.

Укладач: Жук Ольга Іванівна

© Прикарпатський національний
університет ім. В. Стефаника, 2012

ЗМІСТ

1.	Вступ	4
2.	Навчально-тематичний план вивчення дисципліни	5
3.	Зміст дисципліни за темами	6
4.	Тестові завдання для перевірки знань	9
5.	Теми рефератів	15
6.	Основні критерії оцінювання знань студентів	18
7.	Список рекомендованої літератури	19

ВСТУП

Можливість планування конкретного виду діяльності обумовлена природою підприємства та визначається загальними умовами господарювання. Поняття "планування діяльності підприємства" має два аспекти. Перший – загальноекономічний, з точки зору загальної теорії підприємства. Другий – конкретно-управлінський, з погляду функцій менеджменту.

Планування – це не просто вміння передбачити усі необхідні дії. Це також спосіб передбачити проблеми, що можуть виникнути, а отже, і можливість їх успішно вирішити.

Головною кінцевою метою викладання названого предмета є засвоєння студентами теоретичних положень основних тем економіки підприємств, вміння вирішувати практичні завдання з аналізу і оцінки рівня господарювання на підприємстві.

Мета вивчення дисципліни “Планування діяльності підприємства” полягає у тому, щоб надати студентам теоретичні знання та практичні навички з питань планування на підприємствах в умовах функціонування ринкових відносин.

Основними завданнями дисципліни є:

- ознайомити студентів із предметом, змістом і методами дослідження науки “планологія”;
- навчити студентів методикам і навичкам планово-економічних розрахунків при плануванні виробництва і збуту продукції, ресурсного забезпечення виробництва, зведених показників-витрат і фінансів;
- показати методи обґрунтування проектів оновлення продукції, організаційно-технічного розвитку підприємства.

Основні рекомендації щодо вивчення дисципліни та набуття навичок виконання економічних розрахунків викладено в розділі навчально-методичного забезпечення. У ньому з кожної теми викладено методичні поради щодо вивчення теоретичного матеріалу, теми семінарських і практичних занять, список літератури, термінологічний словник основних понять.

Із метою набуття навичок аналітичної і дослідної роботи наведені теми рефератів, запитання для дискусій, літературні джерела.

Для формування у студентів досвіду економічних розрахунків подані практичні завдання.

II. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні (семінарські) заняття	самостійну роботу
Тема 1 Сутність планування і особливості його здійснення на підприємстві	1	-	2
Тема 2 Система планів підприємства	1	-	4
Тема 3 Маркетингові дослідження і планування збуту продукції	2	1	4
Тема 4 Планування виробництва продукції промислового підприємства	2	2	12
Тема 5 Оперативно-календарне планування на підприємстві	2	-	4
Тема 6 Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва	1	2	6
Тема 7 Забезпечення операційної діяльності виробничими потужностями	1	1	4
Тема 8 Персонал і оплата праці	2	2	12
Тема 9 Витрати виробництва	2	2	10
Тема 10 Виробнича інфраструктура та оновлення продукції	2	1	6
Тема 11 Особливості фінансового планування	1	2	6
Тема 12 Бізнес-планування	1	1	6
Разом за VII семестр	18	14	76

III. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1 Маркетингові дослідження і планування збуту продукції

Ключові терміни і поняття: планування, план, плановий період, підприємство, інформація, ознаки планування, принципи планування, методи прогнозування збуту, маркетингові дослідження, ринок, товар, потреби, споживач, прогноз збуту, реклама, ринковий потенціал, територія збуту.

Основні питання теми:

- 1.1. Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку
- 1.2. Планування реклами
- 1.3. Комунікаційна політика у здійсненні планів збуту продукції
- 1.4. Планування збуту продукції

Рекомендована література: 1, 2, 4, 6,12, 21, 26, 26, 27, 30, 32, 33, 35.

Тема 2 Планування виробництва продукції промислового підприємства

Ключові терміни і поняття: виробнича програма, планування виробництва продукції, оптимізація виробництва, прогноз потреби, номенклатура, асортимент, натуральні вимірники, вартісні вимірники, трудові вимірники, готова продукція, товарна продукція, валова продукція, реалізована продукція, чиста продукція валовий оборот підприємства.

Основні питання теми:

- 2.1. Календарний розподіл виробничої програми
- 2.2. Оптимізація виробничої програми підприємства
- 2.3. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні
- 2.4. Методика розрахунку показників плану виробництва

Рекомендована література: 1, 2, 3, 4, 6,12 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 35.

Тема 3 Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва. Забезпечення операційної діяльності виробничими потужностями

Ключові терміни і поняття: матеріальні ресурси, норма витрат, залишки незавершеного виробництва, план організаційного розвитку, робочий запас, запас поточного поновлення, страховий запас, виробнича потужність, пропускна здатність обладнання, календарний, номінальний та ефективний фонд роботи обладнання, коефіцієнт завантаження обладнання, провідна ланка, вузьке місце

Основні питання теми:

- 3.1. Порядок розробки плану матеріально-технічного забезпечення
- 3.2. Планування потреби в сировині та матеріальних ресурсах

- 3.3. Запаси, їх види регулювання їх розмірів
- 3.4. Методика розрахунку виробничої потужності підприємства
- 3.5. Система показників виробничої потужності.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 4, 10, 12, 20, 25, 27, 26, 28, 33, 36.

Тема 4 Персонал і оплата праці

Ключові терміни і поняття: персонал підприємства, промислово-виробничий персонал, непромисловий персонал, робітники, службовці, керівники, спеціальність, кваліфікація, структура персоналу, управління персоналом, форми підготовки кадрів, перепідготовка кадрів, спискова чисельність, явочна чисельність, норма обслуговування, норма виробітку, баланс робочого часу, фонд заробітної плати, методи планування фонду заробітної плати, тарифна система, продуктивність праці, фактори та резерви зростання продуктивності праці, виробіток, методи визначення виробітку, трудомісткість.

Основні питання теми:

- 4.1. Потреби підприємства у трудових ресурсах
- 4.2. Планування продуктивності праці
- 4.3. Обчислення показників продуктивності праці
- 4.4. Методика обчислення фондів оплати праці за різних систем та форм оплати праці

Рекомендована література: 1, 2, 3, 5, 12, 15, 18, 21, 23, 24, 27, 33, 35, 37

Тема 5 Витрати виробництва

Ключові терміни і поняття: собівартість продукції, виробнича собівартість, планова собівартість, фактична собівартість, нормативна собівартість, кошторисна собівартість, класифікація витрат за економічними елементами та за статтями калькуляції, загально виробничі витрати, адміністративні витрати, методи планування собівартості продукції, шляхи зниження собівартості продукції, калькуляційний метод, кошторисний метод, нормативний метод, калькуляція, кошторис витрат на виробництво продукції, структура витрат.

Основні питання теми:

- 5.1. Послідовність розробки плану собівартості продукції
- 5.2. Класифікація витрат та групування витрат за економічними елементами
- 5.3. Складання планової калькуляції
- 5.4. Складання зведеного кошторису витрат на виробництво

Рекомендована література: 1, 2, 4, 6, 12, 15, 20, 22, 23, 24, 27, 31, 32, 34

Тема 6 Виробнича інфраструктура та оновлення продукції

Ключові терміни і поняття: план оновлення продукції, технічна підготовка виробництва, інвестиції, економічна ефективність оновлення продукції, термін окупності, життєвий цикл продукції та його стадії, коефіцієнт освоєння продукції планування інвестиційної та інноваційної діяльності, оптимальний варіант технологічного процесу, проектування продукту.

Основні питання теми:

- 6.1. Планування підрозділів виробничої інфраструктури
- 6.2. Планування витрат на підготовку та освоєння виробництва
- 6.3. Економічна ефективність освоєння нової продукції
- 6.4. Вибір оптимального варіанту технологічного процесу

Рекомендована література: 1, 2, 4, 12, 13, 15, 20, 22, 27, 31, 34

Тема 7 Особливості фінансового планування. Бізнес-планування

Ключові терміни і поняття: фінансове планування, фінансовий план підприємства, методика фінансового планування, баланс доходів і витрат, принципи фінансового планування, алгоритм розробки фінансового плану, платоспроможність, фінансова стійкість, план грошових потоків, планування прибутку, точка беззбитковості, розподіл прибутку, цільові фонди підприємства, планування доходів та надходжень, планування витрат і відрахувань, планування балансу активів та пасивів.

Основні питання теми:

- 7.1. Планування прибутку підприємства
- 7.2. Сучасні методи фінансового планування
- 7.3. Методи оптимізації грошових потоків
- 7.4. Оцінка фінансового стану підприємства на основі балансу доходів і витрат
- 7.5. Планування розподілу прибутків
- 7.6. Бізнес-планування

Рекомендована література: 1, 2, 4, 7, 12, 19, 20, 23, 30, 31, 35, 39

IV. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. Суть планування полягає:

- а) у вивченні поведінки людей та механізму прийняття рішень окремими мікросистемами;
- б) в розробці та обґрунтуванні цілей, визначенні найкращих методів і способів їх досягнення при ефективному використанні всіх видів ресурсів;
- в) у впливі на процес через прийняття рішень.

2. Об'єктом науки планування є:

- а) управлінські рішення;
- б) підприємство як суб'єкт господарювання;
- в) зовнішнє середовище.

3. Основні принципи планування виробництва:

- а) стабільність;
- б) неперервність;
- в) універсальність;
- г) оптимальність;
- д) комплексність; .
- е) науковість.

4. Назвіть методи планування:

- а) балансовий;
- б) пробно-статистичний;
- в) техніко-економічного аналізу;
- г) метод оптимізації планових рішень.

5. Балансовий метод у плануванні - це:

- а) метод, що ґрунтується на взаємозв'язку ресурсів, які необхідні для реалізації цілей підприємства та джерел їх забезпечення;
- б) метод, при якому підприємства встановлюють мету для досягнення в майбутньому і, виходячи з неї, визначають тривалість планового періоду й проміжні планові показники;
- в) метод, що ґрунтується на оптимізаційних розрахунках різних моделей розвитку підприємства.

6. Існують такі напрямки планування:

- а) прогресивне;
- б) ретроградне;
- в) оперативне;
- г) кругове.

7. Основні принципи планування діяльності підприємства:

- а) єдності;
- б) координації;
- в) інтеграції;
- г) універсальності;
- д) гнучкості;
- е) безперервності;

- є) точності;
- ж) збалансованості.

8. Залежно від терміну, на який розробляється план, існують такі види планів підприємства:

- а) довгострокові плани;
- б) короткострокові плани;
- в) бізнес-план;
- г) фінансовий план.

9. Поточне планування визначає цілі підприємства:

- а) на 5-10-15 років;
- б) на 2-5 років;
- в) на рік.

10. Плановий обсяг збуту визначається:

- а) у діючих цінах на час складання плану;
- б) у порівняльних цінах.

11. Які витрати формують планові витрати на збут:

- а) адміністративні;
- б) витрати на гарантійний ремонт;
- в) загальновиробничі.

12. При плануванні витрат на рекламу їх необхідно віднести до витрат:

- а) адміністративних;
- б) загальновиробничих;
- в) на збут.

13. Розробка плану збуту повинна відбутися:

- а) в обсягах і в строки, що відповідають можливостям підприємства;
- б) в обсягах і в строки, що відповідають запитам споживачів.

14. Витрати на збут продукції - це:

- а) витрати на обслуговування й управління виробництва;
- б) витрати на дослідження ринку, рекламу продукції та її продаж.

15. Валова продукція підприємства – це:

- а) загальна вартість усіх видів готової продукції, робіт та послуг виробничого характеру, що будуть підготовлені до реалізації;
- б) вся продукція підприємства у вартісному вираженні незалежно відступення її готовності.

16. Реалізована продукція підприємства – це:

- а) обсяг валової продукції підприємства;
- б) весь обсяг виробленої продукції на підприємстві;
- в) продукція, відвантажена споживачеві, і за яку надійшли гроші на розрахунковий рахунок підприємства або мають надійти у зазначений термін.

17. Планування фонду заробітної плати спеціалістів і службовців здійснюється на основі:

- а) денної тарифної ставки і кількості робочих днів у періоді;
- б) штатного розпису і посадових окладів;
- в) розцінок і планового випуску продукції.

18. Для розрахунку планового фонду тарифної заробітної плати робітників-відрядників необхідно знати:

- а) чисельність працюючих, годину тарифну ставку I розряду, дійсний фонд робочого часу і середні тарифні коефіцієнти;
- б) штатний розпис і посадові оклади;
- в) годинні тарифні ставки і відпрацьований час.

19. Для розрахунку планового фонду тарифної заробітної плати робітників-погодинників необхідно знати:

- а) чисельність працюючих, годинну тарифну ставку I розряду, дійсний фонд робочого часу і середні тарифні коефіцієнти;
- б) розцінки і плановий випуск продукції;
- в) годинні тарифні ставки і відпрацьований час.

20. При плануванні зростання продуктивності праці й середньої заробітної плати необхідно дотримуватися таких пропорцій:

- а) темпи зростання середньої заробітної плати мають випереджати темпи зростання продуктивності праці;
- б) темпи зростання обох чинників мають бути однаковими;
- в) темпи зростання продуктивності праці мають випереджати темпи зростання середньої заробітної плати.

21. За способом обчислення у розрахунку на одиницю продукції витрати поділяють на:

- а) постійні;
- б) комплексні;
- в) прямі;
- г) непрямі;
- д) постійні;
- є) змінні.

22. Об'єкт калькулювання - це:

- а) суб'єкт господарювання;
- б) структурні підрозділи суб'єкта господарювання;
- в) виріб;
- г) робоче місце.

23. Вкажіть витрати, що залежать від обсягу виробництва:

- а) ватові;
- б) змінні;
- в) граничні;
- г) прямі;
- д) постійні.

24. Одним із завдань фінансового плану є:

- а) планування виробництва та реалізації продукції;
- б) визначення витрат підприємства;
- в) забезпечення виробничої та інвестиційної діяльності необхідними фінансовими ресурсами.

25. Метою складання фінансового плану є:

- а) взаємоузгодження доходів і витрат;
- б) визначення виробничої собівартості продукції;
- в) виявлення та мобілізація резервів збільшення прибутків за рахунок поліпшення використання матеріальних, трудових та грошових ресурсів.

26. Основними показниками фінансового плану підприємства є:

- а) загальна сума прибутку;
- б) собівартість товарної продукції;
- в) асигнування з бюджету;
- г) дохід підприємства;
- д) платежі до бюджету;
- є) рентабельність виробництва.

27. Назвіть чинники, які безпосередньо впливають на величину виручки від реалізації продукції:

- а) обсяг виробництва;
- б) стан основних засобів;
- в) вартість майна підприємства;
- г) якість продукції;
- д) орендна плата.

28. Основними шляхами збільшення прибутку на промисловому підприємстві є:

- а) підвищення продуктивності праці;
- б) зростання виробництва і реалізації продукції;
- в) зниження собівартості продукції;
- г) поліпшення якості продукції;
- д) розширення асортименту; є) підвищення фондовіддачі.

29. Поточний фінансовий план складається:

- а) на рік із розбивкою по кварталах;
- б) на 3-5 років із розбивкою по роках.

30. Оперативне фінансове планування включає розробку:

- а) оперативного фінансового плану (балансу надходжень і видатків коштів);
- б) платіжного календаря;
- в) кредитного плану;
- г) касового плану;
- д) всі відповіді є правильними.

31. До методів планування прибутку підприємства від звичайної діяльності до оподаткування належать:

- а) прямий метод;
- б) круговий метод;
- в) балансовий метод;
- г) аналітичний метод.

32. При розробці плану оновлення продукції, на етапі планування технічної підготовки виробництва розрізняють такі типи нормативів технічної підготовки виробництва:

- а) об'ємні і трудові;
- б) календарні і трудові;
- в) трудові.

33. В основі планування виробництва оновлення нової продукції лежить:

- а) концепція життєвого циклу продукції;
- б) план виробництва продукції;
- в) асортиментний портфель.

34. Інвестиції-це:

- а) ресурси, вкладені в об'єкти підприємницької та інші види діяльності для отримання прибутку або досягнення соціального ефекту;
- б) сукупність грошових коштів підприємства, яка використовується ними для одержання прибутку.

35. Для оцінки загальної економічної ефективності організаційно-технічних заходів використовують такі показники:

- а) інтегральний ефект;
- б) індекс рентабельності інновацій;
- в) норма рентабельності;
- г) період окупності;
- д) не використовують жодної.

36. Індекс рентабельності інновацій - це:

- а) співвідношення приведених доходів до приведених на цю ж дату інноваційних витрат;
- б) співвідношення приведених інноваційних витрат до приведених на цю ж дату інноваційних доходів.

37. Проект вважається економічно вигідним, якщо індекс рентабельності інновацій:

- а) рівний 0;
- б) більший 0, менший 1;
- в) більший 1.

38. Вкажіть показники технічного рівня нововведень:

- а) надійність;
- б) довговічність;
- в) економічність;
- г) оптимальність;

- д) продуктивність;
- є) точність.

39. Планування капітальних вкладень на підприємстві включає:

- а) визначення планового обсягу продажу продукції;
- б) планування потреби у персоналі;
- в) визначення джерел фінансування капіталу.

40. Бізнес-план як комплексний багатофункціональний документ може бути:

- а) інструментом залучення зовнішнього капіталу для реалізації проекту;
- б) засобом делегування повноважень;
- в) способом моделювання системи управління майбутнім бізнесом;
- г) способом попереднього визначення перешкод та запобігання виникненню проблем з реалізації проекту;
- д) засобом координації в часі та просторі діяльності функціональних підрозділів підприємства;
- є) способом перевірки підприємницької ідеї на реалістичність.

41. Резюме бізнес-плану - це:

- а) коротка анотація;
- б) опис змісту;
- в) короткий вступ;
- г) короткий огляд найбільш важливих та значущих аспектів підприємницького проекту.

42. Процес розробки бізнес-плану:

- а) починається з маркетингових досліджень;
- б) точно відповідає структурі бізнес-плану;
- в) виходить лише із загальної логіки викладу.

43. Зміст і структура бізнес-плану залежать від таких факторів:

- а) цілі його розробки;
- б) вибраної стратегії бізнесу фірми;
- в) вибраної форми організації бізнесу;
- г) специфіки сфери майбутнього бізнесу;
- д) аудиторії, на яку розрахований бізнес-план.

44. Маркетинг-план опрацьовують для того, щоб:

- а) охарактеризувати ринок діяльності фірми;
- б) переконати читача в правильності вибору ринку діяльності фірми;
- в) пояснити читачеві стратегію виходу фірми на свій цільовий ринок та завоювання його;
- г) вибрати цільовий ринок для фірми.

45. Виробничий план складається для того, щоб:

- а) викликати довіру до даного бізнесу описом переваг його продуктів;
- б) переконати читача в правильності вибору технології виробництва продукту фірми;
- в) довести, що фірма спроможна організувати виробництво та виготовляти необхідну кількість продукції.

46. У складі організаційного плану звичайно виділяють такі підрозділи:

- а) організаційно-правова форма бізнесу;

- б) політика ціноутворення;
- в) потреби бізнесу в персоналі;
- г) організація рекламної компанії;
- д) власники бізнесу, команда менеджерів і зовнішні консультанти;
- є) організаційна схема управління;
- є) принцип організації служби маркетингу.

47. Особливості фінансового плану порівняно з іншими розділами бізнес-плану полягають у тому, що він:

- а) складається з перспективою на три роки;
- б) є найбільшим розділом бізнес-плану;
- в) містить відповідний перелік фінансових документів, кожен з яких має стандартну форму.

48. Оперативно-календарне планування - це конкретизація плану виробництва у вигляді завдань у натуральній кількості за конкретними виконавцями:

- а) на короткі проміжки часу;
- б) на довгостроковий період;
- в) на середньостроковий період.

49. Міжцехове планування включає:

- а) встановлення цехам виробничих завдань;
- б) забезпечення узгодженості у роботі цехів;
- в) складання планових завдань для виробничих ділянок;
- г) складання планових завдань для робочих місць.

50. Ритмічне виробництво-це:

- а) випуск продукції відповідно до плану графіка;
- б) відрізок часу, на який кожний попередній частковий процес повинен випереджати наступний процес;
- в) виробництво у рівні проміжки часу однакового обсягу продукції на всіх стадіях виробничого процесу.

V. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Планування обсягів виробництва продукції в натуральному та вартісному виразах, шляхи нарощення обсягів виробництва
2. Планування обсягів готової продукції та товарної продукції.
3. Зарубіжний досвід оперативного управління виробництвом.
4. Ритмічність та рівномірність виробництва. Методи їхнього визначення та галузі застосування.
5. Методика оптимізації запасів сировини та матеріалів.
6. Шляхи удосконалення матеріального забезпечення підприємства.
7. Формування виробничої програми в ринкових умовах і її обґрунтування виробничою потужністю підприємства.
8. Шляхи покращення використання виробничої потужності промислового підприємства.
9. Методика розрахунку продуктивності праці за чинниками та можливі шляхи її удосконалення.
10. Методика розрахунку чисельності персоналу підприємства та шляхи її удосконалення.
11. Визначення впливу різних технічних та економічних чинників на співвідношення темпів росту продуктивності праці та середньої заробітної плати.
12. Шляхи вирішення питання забезпечення підприємства технологічним оснащенням.
13. Планування збуту продукції в системі маркетингової діяльності підприємства.
14. Методи стимулювання збуту продукції та їхня ефективність.
15. Виробничо-збутова політика підприємства за умов нестабільного зовнішнього середовища.
16. Мотивація праці робітників ремонтного виробництва.
17. Формування вантажопотоків та вантажообороту підприємства.
18. Формування внутрішніх заводських цін на транспортні послуги.
19. Доцільність та економічне значення планування собівартості продукції.
20. Резерви та шляхи зниження собівартості продукції.
21. Методика розрахунку витрат виробництва на матеріальні ресурси, паливо, електроенергію.
22. Методика оптимізації запасів сировини та матеріалів.
23. Шляхи удосконалення матеріального забезпечення підприємства.
24. Формування виробничої програми в ринкових умовах і її обґрунтування виробничою потужністю підприємства.
25. Шляхи поліпшення використання виробничої потужності підприємства.
26. Заміщення факторів виробництва та ліквідація диспропорцій виробничих підрозділів підприємства.
27. Склад та методика розрахунку витрат підприємства на оплату праці.
28. Методика складання зведеного кошторису витрат на виробництво.
29. Досягнення фінансової стабільності підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища.

30. Оцінка фінансової та економічної ефективності залучення інвестицій на підприємство.
31. Планування адміністративних витрат.
32. Планування собівартості продукції за калькуляційними статтями.
33. Планування прибутку підприємства та його розподіл.
34. Зміст та завдання стратегічного планування та умови його здійснення.
35. Планування рентабельності виробництва та шляхи її підвищення.
36. Методи ціноутворення на продукцію та фактори що впливають на підвищення та зниження цін.
37. Світові тенденції інноваційного розвитку.
38. Оцінка привабливості інноваційного.
39. Напрямки інноваційного розвитку в Україні.
40. Оцінка ризикованості інноваційних проектів.
41. Ризики: сутність, види, методи оцінки.
42. Досвід вітчизняних підприємств у здійсненні поточного планування своєї діяльності і можливості його використання в сучасних умовах.
43. Зарубіжний досвід побудови системи поточного планування (зміст, організаційні форми).
44. Сучасні інформаційні технології та внутрішньогосподарське планування.
45. Планування інноваційних процесів на підприємстві.
46. Основні чинники прибутковості підприємства.
47. Планування витрат на утримання та експлуатацію устаткування.
48. Розрахунок вартості основних фондів.
49. Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання.
50. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції.
51. Виробничо-збутова політика підприємства за умов нестабільного зовнішнього середовища.
52. Визначення чистої продукції на підприємстві, мета і значення цього показника.
53. Особливості формування виробничої програми підприємства в ринкових умовах.
54. План виробництва продукції, його значення і показники.
55. Напрямки інноваційного розвитку в Україні.
56. Досягнення фінансової стабільності в умовах динамічного зовнішнього середовища.
57. Інформаційна база бізнес-планування в Україні.
58. Бізнес-план як перевірка доцільності здійснення підприємницької діяльності.
59. Стратегічне планування як засіб зменшення ризиків на підприємстві.
60. Діловий розвиток підприємства та його планування.

VI. ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

В процесі оцінювання знань студента доцільно орієнтуватись на такі визначальні критерії:

- ступінь оволодіння інструментарієм оцінювання результативності та ефективності діяльності підприємства;
- уміння професійно викладати теоретичний матеріал, використовуючи економічну термінологію, узагальнювати і аргументувати висновки і результати;
- рівень його навичок щодо розв'язання фінансових, організаційних, аналітичних і контрольних завдань на рівні підприємства;
- рівень ознайомлення з нормативно-правовими актами, які регулюють порядок складання та подання звітів підприємств;
- рівень самостійної підготовки з окремих питань;
- уміння систематизувати знання, необхідні керівнику управлінського апарату підприємства, установи, організації;
- ступінь викладу теоретичного матеріалу у письмово-тестовій формі;
- уміння компетентно вирішувати практичні завдання виходячи з показників діяльності підприємства;
- обізнаність теоретичних засад функціонування підприємств, вмінні опиратись на економічні механізми інноваційних моделей господарювання;
- творчий підхід до аналізу тенденцій діяльності підприємства на основі типових форм аналізу господарювання.

Оцінювання знань студентів здійснюється за десятибальною шкалою у такій відповідності:

- 10, 9 балів – „**відмінно**”;
- 8, 7 балів – „**добре**”;
- 6, 5 балів – „**задовільно**”;
- 4, 3 бали – „**незадовільно**”.

За результатом відповіді студента виставляються оцінки:

- “**відмінно**” – за вичерпну відповідь на поставлене питання і повністю правильне вирішення практичного завдання чи задачі.
- “**добре**” – за повну відповідь на теоретичне питання з деякими неточностями чи несуттєвими помилками у практичних завданнях.
- “**задовільно**” – за неповну відповідь щодо теоретичного матеріалу, при допущенні суттєвих неточностей чи помилок при розв'язанні задач.
- “**незадовільно**” – виставляється у разі допущення грубих помилок, які свідчать про відсутність знань з поставлених питань.

Критерії оцінки за тестування:

- “відмінно” – не менше 90% правильних відповідей;
- “добре” – не менше 70% правильних відповідей;
- “задовільно” – не менше 50% правильних відповідей;
- “незадовільно” – менше 50% правильних відповідей.

VII. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 472 с.
2. Шимко О.В., Рижиков В.С., Грибкова С.М., Шимко О.І., Щолокова А.Л. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 296 с.
3. Планування та контроль на підприємстві / за ред. М.О. Данилюка. Навчальний посібник. – Львів, “Магнолія”. – 2008. – 500 с.
4. Семенов Г.А., Стангевський В.К., Панькова М.О., Семенов А.Г. Організація і планування на підприємстві: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 528 с.
5. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. – Львів, “Новий світ - 2000”, 2004. – 330 с.
6. Луцишин Л.М. Планування діяльності підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. - Івано-Франківськ: Видво “Полум’я”, 2004. – 160 с.
7. Бойчик І. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2008.
8. Алексеева М.М. Планирование деятельности предприятия. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 248с.
9. Басовский Л.Б. Прогнозирование и планирование в условиях рынка. - М, 2007. – С 166-180.
10. Барроу К., Барроу П., Браун Р. Бізнес-план: Практичний посібник. – К., 2006. – 285с.
11. Бизнес-планирование / Под ред. В.М.Попова, С.И. Ляпунова. - М., 2002. - С.615-667.
12. Большой эконоический словарь / Под ред. А.Н. Азриляна – М.: Институт новой экономики, 2003. – 1235с.
13. Большаков А.С., Михайлов В.І. Современный менеджмент – Питер, 2002. – 416 с: ил. – (Серия «Теория и практика менеджмента»),
14. Бухалков М.И. Внутрифирменное планирование: Учебник. – М. ИНФРА-М, 2001. - 375с.
15. Балабанов ИЛ. Финансовый анализ и планирование хозяйствующего субъекта. – 2-е изд., доп. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 208с.
16. Васильева Н.Е., Козлова Л.И. Формирование цены в рыночных условиях. – М.: Интелсинтез, 2003. – 196с.
17. Герасименко В.В. Эффективное ценообразование: рыночные ориентиры. – М.: Финстатинформ, 2003. – 264с.
18. Горемыкин В А. Планирование на предприятиях: Учебник. - М.: Филинь, 2002. - 328с.
19. Денисов А.Ю., Жданов СА. Экономическое управление предприятием и корпорацией. – М., 2002. – С.336-341
20. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент: Теория и практика: Учебное пособие для вузов – М.: Аспект Пресе, 2002. – 415с.
21. Зінь ЕА. Планування діяльності підприємства: Підручник /Е.А.Зінь,

М.О.Турченко. – К: Професіонал, 2004. – 320с.

22. Збірник бізнес-планів з коментарями і рекомендаціями / За ред. В.М.Попова. – 4-е вид., перероб. і доп. – К.: ЦУЛ, 2003. – 382с.

23. Егоров Ю.Н., Варакута С.А. Планирование на предприятиях. - М.-ИНФРА-М, 2001. - 176с.

24. Економічна енциклопедія: У 3-х томах/ Відп. ред. С.В.Мочерній. - К.-ДВ Академія, 2003. - 864с.

25. Економіка виробничого підприємства: Учбовий посібник / І.М. Петрович, І.А.Будіщева, І.Г. Установа; Під ред. І.М. Петровича. – 2-е вид. – К.: Знання, 2002. – 405с.

26. Економічний словник бізнесмену. – К.: Техніка, 2003. – 690с.

27. Економіка і фінанси підприємства. Навчальний посібник для студентів напряму «економіка і підприємництво»/ Кутиркін А. Д., Дьяченко Л. П. та інш.; Під ред. Берсуцького Л. Р. - Донецьк: ДІЕХП, 2003. – 266с.

28. Економіка підприємства: Навчальний посібник / В.С.Рижиков, В.А.Панков, В.В.Ровенська, Є.О.Шдгора. – К.: Слово, 2004. - 272с.

29. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 472 с.

30. Ильин А.И. Планирование на предприятии: Учебник. – 4-е изд. – Минск: Новое знание, 2003. – 635ис.

31. Казанцев А.К. Серова Л.С. Основы производственного менеджмента. – М., 2002. – 418с.

32. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування: Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, 2003. - 224с.

33. Липсиц И.В. Коммерческое ценообразование: Учебник для вузов. - М.: Бек, 2002. - 190с.

34. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии: Учебно-практическое пособие. – К.: Проспект, 2003. – 264 с.

35. Луцишин Л.М. Планування діяльності підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. - Івано-Франківськ: Вид-во “Полум’я”, 2004. – 160 с.

36. Любанова Т.П. Стратегическое планирование на предприятии: Учебное пособие / Т.П. Любанова, Л.В.Мясоедова, Ю.А.Олейникова. - М.: Приор, 2001. – 272 с.

37. Мочерній С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Академія, 2005.

38. Оперативно-финансовое планирование на предприятии. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 288с, ил.

39. Экономическая стратегия фирмы Учебное пособие / Под ред. заслуженного деятеля науки РФ, доктора экон. наук, проф. А.П. Градова. – 2-е издание, испр. и доп.. – СПб.: Специальная литература, 2002. – 589 с.

40. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства. Практикум: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 266 с.

41. Ясинський В.В. Бізнес-планування: теорія і практика / В.В. Ясинський, О.О.Гайдей. – К.: Каравела, 2004. – 232с.

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп'ютерне верстування

Зам. №
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
76000, Івано-Франківськ, вул. Шевченка 57